

No 43 (2015)
ISSN: 1418-7191

Acta Scientiarum Socialium

HISTORIA, OECONOMIA, PAEDAGOGIA, PHILOSOPHIA, SOCIOLOGIA

KAPOSVÁRI EGYETEM / KAPOSVÁR UNIVERSITY
Társadalomtudományi Tanszék / Department of Social Sciences

Acta Scientiarum Socialium

A peer-reviewed journal in the social sciences

A szerkesztőség címe / Address of the Editorial Office

Kaposvár University, Department of Social Sciences
H-7400 Kaposvár Guba S. u. 40.
e-mail: acta.sci.soc@gmail.com
honlap / webpage: journal.ke.hu/asc

Alapító főszerkesztő / Founding Editor-in-chief

HORVÁTH Gyula

Főszerkesztő / Editor-in-chief

MOLNÁR Gábor

Szerkesztőség / Editorial Board

BÁCS Gábor, BARNA Róbert, BERTALAN Péter, GÁL Veronika,
KOLONTÁRI Attila, MOLNÁR Eszter, VÖRÖS Péter

Nemzetközi Tanácsadó Testület / International Advisory Board

ANDERLE Ádám, FISCHER Ferenc, GULYÁS László, H. SZABÓ Sára,
Igor Vlagyimirovics KRJUCSKOV, Antonio Domingo LILÓN, MOLNÁR Tamás,
MOLNÁRNÉ BARNA Katalin, PÓLYI Csaba, Augustín SÁNCHEZ ANDRES, SARUDI Csaba,
SZÁVAI Ferenc, SZILÁGYI Ágnes Judit, SZILÁGYI István

Szerkesztőasszisztens / Assistant Editor

GEIGER Lívía

Kiadja / Published by

Kaposvári Egyetem Társadalomtudományi Tanszék
/ Kaposvár University Department of Social Sciences

Felelős kiadó / Managing Publisher

PODRÁ CZKY Judit

© A szerzők / The Authors
Borítótér / Cover design © BALVIN Nándor

Nyomdai munka / Printed by
Dombóvári SZECSOX Kft.

Kaposvár
2015

Acta Scientiarum Socialium 43 (2015)

Hálózat kutatás a neveléstudományban tematikus szám
/ Thematic Issue: Social Network Analysis in Educational Science

A TÁMOP-4.1.2.B.2-13/1-2013-0014 „Pedagógusképzést segítő hálózatok továbbfejlesztése a Dél-Dunántúli Régióban” elnevezésű kutatási projekt szerkesztett közleményei

Szerkesztette / Edited by

BELOVÁRI Anita – BENCÉNÉ FEKETE Andrea

Jelen kiadvány az Európai Unió támogatásával és az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával készült, a TÁMOP-4.1.2.B.2-13/1-2013-0014 „Pedagógusképzést segítő hálózatok továbbfejlesztése a Dél-Dunántúli Régióban” elnevezésű projekt keretében.

Tartalom / Contents

7	Előszó – Fortis Fortuna adiuvat – Akinek van, annak még adnak
9	<i>BERTALAN Péter</i> Hálózatok az oktatásban
23	<i>BELOVÁRI Anita</i> Egy történelmi példa – hálózatok a népművelés történetében a II. világháborúig
37	<i>FARAGÓ László</i> Rögzített és mediatizált kapcsolati hálók a 21. századi kibertérben
47	<i>PIEROG Anita – VÖRÖS Péter – DAJNOKI Krisztina</i> Civil szervezetek szerepe a foglalkoztatásban és képzésben – egy sikeres debreceni együttműködés
57	<i>DAJNOKI Krisztina – PIEROG Anita – VÖRÖS Péter</i> Képzési-fejlesztési lehetőségek eredményességének megítélése megváltozott munkaképességű személyeket foglalkoztató szervezeteknél
67	<i>BENCÉNE FEKETE Andrea – HORVÁTHNÉ TÓTH Ildikó</i> Hálózatépítés a gyakorlatban – A Kaposvári Egyetem Pedagógiai Karának gyakorlati képzési rendszere
81	<i>JÓZSEF István</i> Ifjúságsegítő képzés és az ifjúságsegítés kapcsolódási pontjai – a kaposvári modell
93	<i>SZALAI Katalin – GELENCSÉRNÉ BAKÓ Márta</i> Gyógypedagógus-hallgatók önkéntes-programja a Kaposvári Egyetemen
101	<i>WALTER Imola Ágnes</i> Az önkéntesség helye a felsőoktatásban – a korrepetálás, mint önkéntes tevékenység megvalósulása a Kaposvári Egyetemen

- 109 *NAGYNÉ ÁRGÁNY Brigitta*
A tanodahálózat szerepe és lehetőségei a hátrányos helyzetű gyermekek tehetséggondozásában
- 125 *GOMBOS Péter – HEVÉRNÉ KANYÓ Andrea*
Kampányok, mozgalmak, játékok az olvasáskultúra fejlődéséért
- 133 *TAKÁCS Anett*
„Múzeumok felsőfokon.” Az egyetemek és múzeumok közötti együttműködés alter-natívái, jó gyakorlatai
- 143 *BENCÉNÉ FEKETE Andrea*
Hálózatok a tehetséggondozásban Magyarországon

Előszó

Fortis Fortuna adiuvat – Akinek van, annak még adnak

A címben szereplő két idézet egyértelműen állítja: a szerencse az erőket támogatja. Ez az egyik alaptétele a hálózatelméletnek is.

Jó helyzetben vannak az erő szempontjából a kötet szerzői. Egyértelműen látszik, hogy biztos tapasztalatokra építve mozognak az oktatás és a hálózatos szerveződés területén, különös tekintettel is a dél-dunántúli régióra.

Éppen a szakmai megalapozottság és a hálózati megközelítés újszerűsége miatt tarthat nagy érdeklődésre igényt a tanulmánygyűjtemény, amely sokszínűségével mindenki számára tartalmaz izgalmas oldalakat. Az informatikai-oktatási kapcsolatrendszerektől kezdve egészen a tehetséggondozás szerveződési szintjeiig olvashatunk érdekfeszítő, elemző írásokat arról, hogyan alakulnak ki azok az erős központok, amelyek később meghatározzák nagyobb csoportok cselekvési mintázatait, vagy éppen tehetségeket termelnek ki magukból.

A kötet azon túlmenően, hogy pontosan összefoglalja a hálózat kutatás területén az elmúlt időben elért eredményeket, felvázolja a kapcsolati rendszerek társadalmi jelentőségét, azonosítja a személyes kapcsolatok és a tehetség kibontakozásának összefüggéseit, rámutat arra is, hogy konkrétan mit jelent mindez Magyarország egy régiójában, illetve a régióban meghatározó szerepet jelentő Kaposvári Egyetem vonatkozásában. Az itt, történeti vonatkozásaiban is bemutatott gondolkodási mód az, amely a jövőben meghatározhatja a pedagógiai karok stratégiáját, világossá téve, hogy csak az összefüggések szövedékében gondolkodva lehet életképesnek maradni.

Márpedig az összefüggések szövedéke egyre markánsabb hatással van az életünkre. A világot átszövő jelenidejű kommunikáció olyan valóságot teremt, amelyben szinte korlátozás nélkül érvényesül a címben szereplő elv: „akinek van, annak még adnak”. Ennek azonban veszélyei is vannak. Hirtelen túl erőssé válik a koncentráció. Az egyedi, a színes, a más eltűnik a hatalmas, egy irányba spontán módon szerveződő rendszerben. A hálózatokban való gondolkodás célja ehhez képest meg kell, hogy változzon: nem egysíkú tőkekoncentráció, profitmaximalizálás a cél, hanem az ember, minden egyes ember jobb élete. Ezen új paradigma szerint azért gondolkodunk hálózatokban, mert minden ember öncél, önmagában álló végtelen érték. A hálózat célja pedig az, hogy mindenkinek jusson a javakból, hogy az egyén által megtestesített érték minél teljesebben lehessen jelen a világban.

Nem a gondolattalan halmozáshoz, birtokláshoz, hanem a szabad léthez kell az igazi erő, a közösségi – hálózatos erő. Ennek a megvalósítására kell, hogy szolgáljanak a tudatosá t tett hálózatok.

Erre kell tanítani magunkat és a gyermekeinket is, hogy fenntartható legyen a jövőnk. Ezen az úton indult ez a kötet is. Biztos vagyok benne, hogy ezt az erőt a szerencse is támogatni fogja.